

Az idén először

Érettségi vizsga autóforgalmi ismeretekből

A helyszín a Rózsa Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola egyik tanterme. Érettségi vizsga, a szokásos külsőségekkel. Ünneplőbe öltözött lányok és fiúk, izgatott arcok, remegő hangok. De a kérdések furcsák, szokatlannak. Tételük fuvarjából, szállításszervezésből, közlekedési gazdaságtanból, beszéljen a kormány gépjárműprogramjáról, töltsön ki egy menetlevelet... ez valóban nem a hagyományos érettségi vizsga.

Négy évvel ezelőtt, öt másik szakközépiskolával egy időben, Szegeden is megszervezték a Rózsa Ferenc Közlekedési Szakközépiskolában az autóforgalmi tagozatot. Az új iskolatípus szükségességét aligha kell magyaráznunk. Egyre több olyan szakemberre van szükségük a közlekedési vállalatoknak, akik forgalomszervezésből, menetirányításból már a középiskolában biztos alapot kapnak, akik önállóan is tudják, hogy például hány teherautó kell egy tízemeletes ház elemeinek szállításá-

hoz. Újszegen az idén végez először az első 23 középfokú szakember, s hogy mennyire szükség van munkájukra, bizonyítja a tény: már mindenkit vár jövőre munkahelye.

Többségüket a Volán 10. számú Vállalata, amely a szó igazi értelmében komolyan vette a kezdeményezést, gyakorlati segítséget adott az újfajta képzés megszervezéséhez. Ekvözben a foglalkozásokon és nyári gyakorlatokon olyan jártasságot szereztek a most végző diákok, hogy munkába lépésük első percétől kezdve önálló feladatokat bízhatnak rájuk. Szakközépiskolai érettségi mellett jogosítványt is szerzett minden IV/E osztályos, ehhez az iskola a Volán gépkocsijait kapta kölcsön.

Három szomszédos megye az iskola gyűjtőterülete, s máris kiderült, még több diáknak található állást a környék nagyvárosaiban. A szegedi autóforgalmi képzés rangját látványos sikerek is bizonyítják. A KPM idei országos tanulmányi versenyen

ketten kerültek a legjobb tíz közé, őket már felvételi nélkül várja a győri műszaki főiskola. Rédecsi Zoltán győzelme a versenyben és Galambos István sikeres szereplése igazolja, a diákok is komolyan veszik jövőre szakmájukat.

Érettségi vizsgájukat végighallgatta Pataki Sándor, a 10-es Volán igazgatóhelyettese, aki mindvégig figyelemmel kísérte fejlődésüket, kíváncsi volt hát vizsgaeredményeikre is. Az iskolai szakmai képzés nem lehet csupán az iskola ügye — volt válasza arra a kérdésre, van-e tényleges, gyakorlati haszna a bázisüzem és a szakközépiskola együttműködésének. A kormány gépjárműprogramját csak akkor lehet megvalósítani, ha az elméleti és gyakorlati képzés szakemberei kezét nyújtják egymásnak. Ennek a közfoglalkozásnak eredményeképpen májában 23 érettségizet fiatal lesz okleveles szakembere egy új és keresett munkaterületnek.

P. K.

Miből lesz a cukor?

Nagyot ugrott a cukor ára a világpiacon. Ez juttatta újra eszünkbe, hogy jó földjeinken jól terem a cukorrépa, termesztési tapasztalataink is vannak, a cukorgyárak hálózata is kiépült a legtöbb termő területek központjában, kár lenne tehát leszokni róla. Nem is a józan belátás hiányzott eddig, hanem a hozzá való munkáskezelés. Aki járt már cukorrépa-földön egyelőre vagy szedéskor régen, annak nem kell külön magyarázat rá. Aki viszont mostanában járt, könnyen mondhatja, meg tudjuk termelni, amire szükségünk van.

egy nap alatt öt hektárral bír, háromszáz embernek tehát száz napi, hatszáznapos napi munka. Ha más nem, a fagy hamarabb végezhet vele.

Ha csak ennyire gondolkunk bele, akkor is könnyen adhatjuk a fölmentést azoknak a gazdaságoknak, amelyek akár kukoricát, akár búzát termelnek helyette. Csak hogy fölmentésből egyetlen deka cukor sem lesz.

A MAGOT EGYELIK

Tavaszzal látam a vetést, és

hallottam az újfajta számítás. Az ötszáz hektárra nem kell kétezer ember, elég csak négy, két jó gépsorral felszerelve. Kereskedelmi ügyből több kellene, ha ezután is külföldről akarnánk cukrot venni.

Olyan a vetőgép, ha beállítanánk egy nagy laboratóriumba, ott is megcsodálnánk az idegen. Ha azt mondanánk, aszpirint gyártunk vele, százból nyolevan azt is elhinné. Egy hektárra 100—120 ezer magot vetett a gép úgy, hogy mellé tette a talajfertőtlenítő vegyszert és a serkentő műtrágyát is.

A vetésben az egyelés is benne foglaltatik. Az, hogy szemenként vetik, még nem sokat ér, mert a répe egyetlen magból egész csokrot hajt ki. Előtte okos géppel — mondhatnánk így is — a magot egyelik. Addig kopatják, amíg a sok csirából csak egy marad benne, és olyan lesz, mintha csapágygyárban folyóknak készítették volna. Centivel kerestük a gép után, hol van a következő mag, és milyen mélyen került a földbe. Egyszer sem tévedett.

A hajlatozás, a térdre esés tehát elmarad. A szedés gépszereléséről többet tudunk, arról most kevesebbet beszéljünk. Van olyan szerkezet, amelyik legvégig a répa leveles fejét, a többi kiemeli a földből, és pótkocsira is fölrakja. Akár éjjel is dolgozhat.

Bán Sándor és Bán Ferenc, Lőkös Sándor és Varga Sándor traktorosokra bízta a két új gépsort. Rangot jelent, ha rájuk bízta. Ők természetük tehát ötszáz hektáron Gorzsán a cukorrépat. Négy százharminc mázsa szerepel hektáronként a tervben, ha csak ennyi teremne, az is több, mint kétezer vagon. Hozzá kell peresze tennünk azok munkáját is, akik laboratóriumban eldöntik, melyik táblára mennyi műtrágya kell, és azokét is, akit a termelést szervezik. A természetes rendszer lényege, hogy több emberi ésszel, okos kapcsolásokkal és kevesebb emberi erővel akar többet termelni.

Azt mondja a két traktoros, öröm dolgozni az új gépeken, pontosan járnak, mint az óra. Nekik mégis ez a legnehezebb munkájuk. Szántani könnyű, kukoricát vetni is könnyű, legjobban a répa fásaszt. Nem fizikai-

lag, hiszen ők nyolc óránál többet csak akkor dolgoznak egyfolytában, ha nagyon sűrűn az idő, és ezek a gépek vigyáznak a masiniszterára is, de itt legalább annyi mindenre kell figyelni, mint a buszvezetőnek forgalmas útvonalon. Itt ugyan fának nem megy a traktor, rohanó fenegyerekek se előzgetik, de sűrű a répa. Alig tud hová lépni közte a traktor. Vetésnél a csupasz földön kell tartani nyílegyenesen az irányt, utána kis féltrenézés, már tizenkét sort fordíthat ki a helyéből.

ASZTAL MELLŐL

Még örül is a négy traktoros

a cukorrépanak. Most itt matatnak a gépműhely udvarán, mert esett az eső. A traktoros akkor keres, ha kint dolgozik. Szerintük azért jó a répa, mert segít kitölteni az esztendőt, kevés időt hagy matatásra. Mióta répa van, csak az eső rendelhet el kényszerpihenőt, borsóval, kukoricával és a többivel éppen kerek az esztendő.

Asztal mellől tehát, úgy látszik, minden egyszerű.

Fogjuk vissza egy percre a lelkendezést, és gondolkunk az előző ősze. A fél ország cukorrépat szedett. Esős ős minden évben előállhat, és akkor is hozhat gondot, ha augusztus végén már szedni kezdik a répat. Sietni is kell vele, mert néhány helyen utána búzát vetnek, és a búza is akkor terem, ha időben elvetik. Az is tény, hogy annyi szállítógépe egyetlen gazdaságnak sincs, hogy ezt a rengeteg termést el tudja szállítani, és venni se érdemes, mert egész évben többet állna, mint lenne. A Volán terepjáró nagy autóra biztosan szükség lesz idén is, áldani való jó időben is.

Akármi pontossan megtervezünk is mindent, az egész termesztési menet percre pontosan kidolgozhatjuk, valami akkor is közbejöhethet. Előírja a kidolgozott tervet, mikor kell vegyszerezni, hogy a gaz föl ne verje a földeket. De egyetlen írás ki nem kötheti, hogy akkor aztán ne essen az eső. Kiszórták a vegyszert, jött a nagy eső, elmosta. Újra permetezni dupla költség, de más baj is van. Ha egy-két napot erősödik a gyom, fűtől a vegyszer. Mit tehet ilyenkor a gazdaság? Írja a magyarázó jelentést az előre nem látott akadályokról? Nem megy vele semmire, mert száz jelentésből se lesz cukor a reggeli kávénkba. Mehetnek kapálni a gépek, de letaposnak a gyönyörűnek ígérkező termést összeboruló levelét. Mi más tehetnek, ahol a belvíz ki-mosta a vegyszert, elővették a gyomirtás leghagyományosabb eszközét, a fanyelű kapát.

Szép a répa, megéri a fáradságot.

Horváth Dezső

Tűz Tarjánban

Tegnap délután negyed 3 tájban tűz ütött ki Tarjánban, az épülő 808-as épület második emeletén. Az egyik lakásban a szőnyegpadlót ragasztották, s a tűzveszélyes ragasztó lángot fogott. A tűzoltók gyorsan megfékeztek a tüzet, amely így is egy súlyosabb és egy könnyebb

égési sérülést okozott, s a közvetlen anyagi kár is meghaladja a 10 ezer forintot. A lakás teljes helyreállítása azonban ennél is többé fog kerülni.

A rendőrség és a tűzoltóság tegnap vizsgálatot indított a felelősség megállapítására.

Ankét a cipők minőségéről

Az ipar, a kereskedelem és a szabványügy szakemberei számára ankétot szervezett kedden a Könnyűipari Minisztérium és a Bőripari Tudományos Egyesület Budapesten, a Duna Cipőgyár kultúrházában, hogy a résztvevők egyeztetésük elkerüléseiket a lábbelik minőségének további javításáról.

A könnyűipar rekonstrukciójának eredményeként a cipőipar is jelentősen növelte termelését, jelenleg évente csaknem ötven millió pár cipőt állít elő, amelyből 30 millió itthon kerül forgalomba.

A választék bővülése mellett azonban még mindig gyakori a cipők minőségére a panaszcsoport, bár számuk néhány termékfajta esetében, mint például a bébilábbelinél és a tartós sportcipőnél a minimálisra csökkent. A hibák egy része az új, ragasztós technológiának az elterjedésére vezethető vissza, mert az ezzel az eljárással készült cipőknél gyakrabban fordul elő a talpleválás, mint a hagyományosan varrottaknál. Gyakori a panaszcsoport az úgynevezett tűzesség, amelynek a hibáknak nagy része a technológiai szigorításokkal orvosolható.

Kabinetoktatás a szövetkezeti áruházakban

A szakmunkásképzés újfajta gyakorlati megoldásaival próbálkoznak a munkaerő-utánpótlás gondjaival küszködő Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetekben. Az új utak keresésére a szükség készítette az egyre több jól képzett, korszerű ismeretekkel rendelkező kereskedelmi és vendéglátóipari szakembert igénylő szövetkezeteket. Az ÁFESZ-ek mintegy 125 ezer dolgozója közül ugyanis csupán ezren rendelkeznek szakmunkás-bizonyítvánnyal, s a szövetkezeteknek mindössze 7200 szakmunkástanulója van. Bár a Belkereskedelmi Minisztérium a jelenlegi tervidőszakban több szakmunkásképző iskolát is létesített, s a szövetkezetek megyei szövetségei, valamint a SZÖVOSZ intézkedései révén is számottevően javultak a képzés anyagi-tárgyi feltételei, és sok szövetkezetben gondtal, szeretettel foglalkoznak a tanulókkal — korántsem problémamentes az utánpótlás biztosítása. Kevés a képzésbe vonható korú gyermekek száma, s emellett a tanulók többsége — a vendéglátóiparban 70, a kereskedelmi szakmákban pedig 90 százaléka leány, ez pedig további problémákat vet fel, hiszen az árumozgatás még nemegyszer nehéz fizikai munkával jár, az ország-összes szövetkezetében mindössze 15 függetlenített gyakorlati oktató tevékenykedik.

Ezért most egy másik megoldással, az úgynevezett kabinetoktatással is próbálkoznak. Új áruházakban, nagyobb kereskedelmi egységekben vagy azokhoz kapcsolódó külön épületben oktatótermeket létesítenek, amelyekben minden korszerű eszköz rendelkezésre áll. Minden ilyen intézményhez 200 ezer forinttal járul hozzá a Belkereskedelmi Minisztérium, s e cél érdekében hasznosítják a szövetkezetek által befizetett központi alap egy részét is. A ZÖLDERT vállalatnál fél éve működik az első ilyen oktatási központ, s még az idén további nyolc kezd meg munkáját, egyebek között Biatorbágyon, Tatán és Kecskeméten is.

Újságírók nemzetközi szeminárium Budapesten

A nők nemzetközi éve alkalmából Budapesten, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában tanácskozott június 15-től tizenhat ország nő- és családi lapjainak 30 munkatársa. A MUOSZ kezdeményezésére, az UNESCO és a női és családi sajtó munkatársai nemzetközi szervezetének (AIJPE) közös rendezésében megvitatották, hogy a nők gazdasági, társadalmi, politikai egyenjogúságáért folytatott küzdelme miként tükröződik a sajtóban. Vasárnap dr. Földes Anna, a Nők Lapja rovatvezetője, hétfőn Jacqueline Chabaud, az AIJPF főtitkára tartott referátumot. A nemzetközi szeminárium következtetéseiről Joel Blocker, az UNESCO tájé-

koztatási irodájának igazgatója, a szeminárium elnöke a keddi sajtótájékoztatón elmondotta: szükség van a női és családi sajtóra, nemcsak azért, hogy tájékoztassa a közvéleményt a nők gazdasági, társadalmi helyzetéről, hanem hogy előmozdítsa a nők egyenjogúságáért folytatott küzdelmet az egész világon. Ez a szeminárium — akárcsak a nők nemzetközi évének többi rendezvénye — felhívja a kormányok figyelmét a nők megoldásra váró problémáira.

A nemzetközi szeminárium résztvevői a világ haladó újságíróihoz intézett felhívásban, s a Mexikóvárosban ülésen a nők világkonferenciájához intézett táviratban kérik, hogy mozdítsák elő a

férfiak és nők egyenjogúságát, a lapok rendszeresen foglalkozzanak a nők milliós élet- és munkakörülményeivel, a gyermekneveléssel, a társadalom és a család kapcsolatával. A nők októberben, Berlinben sorra kerülő világkongresszusához írt levélben pedig segítségüket ajánlották fel a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetségnek ahhoz a harchoz, amelyet világméretben folytat.

A vendégek a június 20-ig hátralevő napokban megismerkednek a magyar nők gazdasági, társadalmi helyzetével, élet- és munkakörülményeivel, az érdeklődésükben hozott szociális intézkedésekkel.